
Powiat tomaszowski w okresie II wojny światowej

W bieżącym roku przypada 80. rocznica wybuchu II wojny światowej. 1 września 1939 r. napaścią Niemiec na Polskę rozpoczął się niespotykany na dotychczasową skalę konflikt, który pochłonął miliony często bezimiennych ofiar. Pierwszego dnia wojny również na Tomaszów Mazowiecki spadły bomby. Obronę miasta przed naporem wroga organizowała 13. Dywizja Piechoty z Armii „Prusy”, lecz mimo to w południe 7 września 1939 roku wojska niemieckie opanowały miasto. Rozpoczęła się trwająca do stycznia 1945 roku okupacja, której jednym z przejawów było wprowadzenie własnej administracji, w tym również utworzenie po raz pierwszy powiatu tomaszowskiego - graniczącego z ziemiami wcielonymi do Rzeszy.

Zapraszamy do zapoznania się z ekspozycją prezentującą dzieje powiatu tomaszowskiego w okresie II wojny światowej za pośrednictwem materiałów archiwalnych.

Verordnungsblatt

des Generalgouverneurs
für die
besetzten polnischen Gebiete

Nr inwen.

225

Dziennik rozporządzeń
Generalnego Gubernatora dla okupowanych polskich obszarów

1939

Herausgegeben vom Amt des Generalgouverneurs
Wydano przez Urząd Generalnego Gubernatora

Krakau 1939

Gefährdung des europäischen Friedens durch ungerechtfertigte Forderungen eines Staatsgebildes, das einst auf dem Verfallenen Gemaltrieben aufgebaut wurde und niemals wiedererleben wird, ist damit ein für allemal beseitigt.

Polnische Männer und Frauen!

Ich habe vom Führer den Auftrag erhalten, als Generalgouverneur für die besetzten polnischen Gebiete in entschiedener Form dafür zu sorgen, daß in alle Zukunft ein friedlicher Zustand in diesem Lande gewährleistet bleibt und daß die nachbarlichen Beziehungen der Polen zu dem mächtigen Weltreich der deutschen Nation sich organisch entwickeln. Ihr sollt getreu den von Euch seit geraumen Jahrhunderten gepflegten Sitten Euer Leben führen, Ihr sollt in allen Ausstrahlungen der Gemeinschaft Eure polnische Eigenart beibehalten dürfen. Allein, das durch die verbrecherische Schuld Eurer bisherigen Machthaber völlig zerstörte Land, bedarf der entschiedensten organisatorischen Heranziehung Eurer gemeinschaftlichen Arbeitskraft. Befreit von dem Zwang der Abenteuerpolitik Eurer intellektuellen Regierungsschicht, werdet Ihr unter dem starken Schutz des Großdeutschen Reiches in der Erfüllung eurer allgemeinen Arbeitspflicht hierfür Euer Bestes tun. Unter einer gerechten Herrschaft wird jeder durch Arbeit sein Brot verdienen. Für politische Geher, Wirtschaftsschieber und jüdische Ausbeuter dagegen wird kein Platz mehr in einem unter deutscher Oberhoheit stehenden Gebiet sein.

Jeder Versuch einer Widerseßlichkeit gegen die getroffenen Anordnungen und gegen die Ruhe und Ordnung in den polnischen Gebieten wird mit den starken Waffen des Großdeutschen Reiches und mit rücksichtsloser Schärfe vernichtet. Wer sich aber den gerechten Geboten unseres Reiches fügt, die durchaus Euer Lebensort entsprechen, soll ungehindert arbeiten können. Sie werden Euch von vielen entliehenen Mühsäßen befreien, die Ihr als die Folgen einer unglaublichen Mißwirtschaft Eurer bisherigen Machthaber heute noch zu tragen habt.

Der Generalgouverneur
für die besetzten polnischen Gebiete
Frank

Proklamation Generalnego Gubernatora.

Z dnia 26 października 1939 r.

Führer i Kanclerz Rzeszy Niemieckiej, Adolf Hitler, powierzył mi rozporządzeniem z dnia 12 października 1939 r. ważnością od 26 października 1939 r. władzę Gubernatorstwa Generalnego na okupowanych obszarach polskich.

Z utworzeniem Gubernatorstwa Generalnego obecnie, po przeprowadzeniu wojkowego zabezpieczenia obszarów polskich w zakresie niemieckiego obszaru interesów zakończony został epizod historyczny, za który odpowiedzialność ponosić muszą zarówno zaślępiona klika rządowa byłego kraju polskiego jak i też obłudni podlegacze wojenni w Anglii. Oddziały armii niemieckiej przywróciły porządek na obszarach polskich. Ponowne zagrożenie pokoju europejskiego nieuzasadnionymi żądaniami tworu państwowego, który się więcej nie odnowi, powstałego ongiś z Wersalskiego Traktatu przemocą, zostało tym razem na zawsze usunięte.

Polacy obywatele i obywatelki!

Führer polecił mi jako Generalnemu Gubernatorowi dla okupowanych obszarów polskich dbać we formie stanowczej o to, aby w przyszłości zapewniony był w tym kraju stan pokoju i aby się organicznie rozwinęły sąsiedzkie stosunki Polaków do potężnego Mocarstwa światowego narodu niemieckiego.

Życie Wasze prowadzić możecie nadal według wiernie zachowanych obyczajów; Wasza polską własność będzie Wam wolno zachować we wszystkich objawach społeczności. Jednakże kraj zniszczony doszczętnie zbrodnią Waszych dotychczasowych władców wymaga najbardziej stanowczego organizacyjnego podzięgnięcia Waszej wspólnej pracy. Uwolnieni od przymusu polityki awanturniczej Waszej intelektualnej warty rządzącej, pod potężną ochroną Wielkiej Rzeszy Niemieckiej spełniając powszechny obowiązek pracy, zrobicie dla tego celu to, co leży w Waszych siłach.

Pod sprawiedliwą władzą zapracuje każdy na swój chleb powszedni. Dla podlegających politycznych, hien gospodarczych i wyzyskiwaczy żydowskich nie będzie jednak miejsca w obszarze stojącym pod zwierzchnictwem niemieckim.

Wszelkie próby oporu przeciwko wydanym rozporządzeniom oraz przeciwko pokójowi i porządku na obszarach polskich stłumione będą bezwzględnie surowością rapomocą potężnego oręża Wielkiej Rzeszy Niemieckiej. Każdy podporządkujący się jednak sprawiedliwym zarządzeniom naszej Rzeszy, odpowiadającym w zupełności Waszym zwyczajom życiowym, spokojnie będzie mógł pracować. Zarządzenie nasze uwolni Was od wielu strasznych braków, nad którymi cierpieć musicie dziś jeszcze w następstwie niewiarogodnej gospodarki Waszych dotychczasowych władców.

Generalny Gubernator
dla okupowanych polskich obszarów
FRANK

Erste Verordnung

über den Aufbau der Verwaltung der besetzten polnischen Gebiete.

Vom 26. Oktober 1939.

Auf Grund des § 5 Abs. 1 des Erlasses des Führers und Reichchanclers über die Verwaltung der besetzten polnischen Gebiete vom 12. Oktober 1939 werde ordnet:

§ 1
Das Generalgouvernement für die besetzten Gebiete umfaßt die von den deutschen Truppen besetzten Gebiete, soweit sie nicht in das Deutsche Reich eingegliedert sind.

§ 2
Der Dienstsitz des Generalgouverneurs ist Krakau.

§ 3

(1) Dem Generalgouverneur und seinem Stellvertreter unmittelbar unterstellt sind der Chef des Amtes des Generalgouverneurs und der Höhere SS- und Polizeiführer.
(2) Im Amt des Generalgouverneurs werden für die Bearbeitung der einzelnen Verwaltungszweige Abteilungen gebildet.
(3) Dem Höheren SS- und Polizeiführer sind der Befehlshaber der Ordnungspolizei und der Befehlshaber der Sicherheitspolizei unterstellt.

§ 4

Das Generalgouvernement wird eingeteilt in vier Distrikte Krakau, Lublin, Radom und Warschau.

§ 5

(1) An der Spitze des Distrikts steht der Distriktschef. Der Distriktschef führt im Namen des Generalgouverneurs die gesamte Verwaltung des Distrikts.
(2) Dem Distriktschef unmittelbar unterstellt sind der Chef des Amtes des Distriktschefs und der SS- und Polizeiführer.

Pierwsze Rozporządzenie

o odbudowie Administracji okupowanych polskich obszarów.

Z dnia 26 października 1939 r.

Na podstawie § 5 ust. 1 Dekretu Führera i Kanclerza Rzeszy Niemieckiej o Administracji okupowanych polskich obszarów z dnia 12 października 1939 r. rozporządzam:

§ 1
Generalne Gubernatorstwo dla okupowanych polskich obszarów obejmuje obszary okupowane przez Wojska Niemieckie, o ile nie zostały włączone do Rzeszy Niemieckiej.

§ 2
Siedzibą Generalnego Gubernatora jest miasto Krakau (Kraków).

§ 3

(1) Generalnemu Gubernatorowi i jego zastępcy bezpośrednio podlegają Szef Urzędu Generalnego Gubernatora i Wyzysk Dowódcy SS (Schutzstaffel) i Policji.
(2) W Urzędzie Generalnego Gubernatora powstają dla opracowania poszczególnych gałęzi administracji wydziały.
(3) Wyzyskowi Dowódcy SS (Schutzstaffel) i Policji podlegają Dowódcy Policji Porządkowej i Dowódcy Policji Bezpieczeństwa.

§ 4

Generalne Gubernatorstwo składa się z czterech okręgów, Krakau (Kraków), Lublin (Lublin), Radom (Radom) i Warschau (Warszawa).

§ 5

(1) Na czele Okręgu stoi Szef Okręgowy. Szef Okręgowy kieruje w imieniu Generalnego Gubernatora całą administracją Okręgu.

(2) Szefowi Okręgowemu podlegają bezpośrednio Szef Urzędu Szefa Okręgowego i Dowódcy SS (Schutzstaffel) i Policji.

Dziennik rozporządzeń Generalnego Gubernatora dla okupowanych polskich obszarów, 1939 r. -
proklamacja GG

Zbiory biblioteczne, sygn. 24

Bekanntmachung!

Der Oberbefehlshaber
der einrückenden deutschen Armee

Obwieszczenie!

Główny Dowódca
wkraczającej armii niemieckiej,

ordnet in dem von seinen Truppen besetzten Gebiet in Ausübung der ihm vom Oberbefehlshaber des deutschen Heeres übertragenen vollziehenden Gewalt an:

1. Die Bevölkerung hat volle Ruhe zu bewahren. Der gesamte polnische Beamtenapparat hat seine Tätigkeit fortzusetzen. Jede Arbeitseinstellung und Arbeitsverweigerung wird als Sabotage gewertet.
2. Den Anordnungen der deutschen Militärbehörden und der im Auftrage des Oberbefehlshabers der Armee handelnden Beamten des Chefs der Zivilverwaltung ist unbedingt Folge zu leisten.
3. Jeder Versuch eines passiven Widerstandes wird rücksichtslos gebrochen. Wer Sabotage verübt oder Attentate gegen deutsche Soldaten oder Beamte begeht, hat sein Leben verwirkt. Die gleiche Strafe trifft diejenigen, die versuchen sollten, die deutschen Bewohner des Landes an ihrem Leben oder ihrem Eigentum zu schädigen. Feige Mordanschläge oder Freischützer werden mit dem Tode bestraft.
4. Sämtliche vorhandenen Schusswaffen (einschl. Jagdwaffen) mit der dazugehörigen Munition sowie alle Sprengstoffvorräte sind unverzüglich dem nächsten deutschen Truppentorpedo oder deutschen Polizeiposten abzuliefern. Die Bürgermeister und Ortsvorsteher haben für die beschleunigte ordnungsgemäße Befolgung dieser Anordnung Sorge zu tragen. Wer nach dieser Bekanntgabe noch im Besitze von Waffen oder Munition betroffen wird, wird als Freischützer behandelt.
5. Die gesamte Zivilbevölkerung des besetzten Gebietes hat sich von Anbruch der Dunkelheit an bis zum Hellwerden in ihrer Wohnung aufzuhalten. Wer innerhalb dieser Zeit ohne Ausweis einer deutschen Militär- oder Zivilbehörde außerhalb seiner Wohnung betroffen wird, setzt sich strenger Bestrafung aus.
6. Ausschank von Schnaps wird mit sofortiger Wirkung verboten.
7. Laufende Strafverfahren und Zwangsvollstreckungen der polnischen Landesbehörden gegen Volksdeutsche sind sofort auszusetzen.
8. Zuwiderhandlungen gegen die Anordnungen des Oberbefehlshabers als Inhabers der vollziehenden Gewalt werden, sofern keine höhere Strafe verwirkt ist, mit Geldstrafe in unbegrenzter Höhe oder mit Gefängnis oder mit Zuchthaus bis zu fünfzehn Jahren bestraft.

sprawując z ramienia Naczelnego Wodza Wojsk Niemieckich władzę wykonawczą na obszarze zajętym przez swe wojska, rozporządza:

1. Ludność musi zachować zupełny spokój. Wszyscy polscy urzędnicy są zobowiązani nadal pełnić swą służbę. Wszelkie porzucenie lub odmówienie pracy uważa się za sabotaż.
2. Rozporządzenia niemieckich władz wojskowych oraz urzędników szefa administracji cywilnej działających z polecenia Głównego Dowódcy armii muszą być wykonane bezwarunkowo.
3. Wszelkie usiłowania stawiania oporu biernego zostaną bezwzględnie przytłumione. Każdego, kto dokona aktów sabotażu lub zamachów na żołnierzy i urzędników niemieckich, spotka kara śmierci. Ta sama kara spotka wszystkich, którzyby usiłowali zagrozić w jakikolwiek sposób życiu lub mieniu swych niemieckich współobywateli. Podstępnych skrytobójców lub partyzantów spotka kara śmierci.
4. Wszelka broń palna (włącznie z bronią myśliwską) z przynależną amunicją oraz wszelkie zapasy materiału wybuchowego należy oddać niezwłocznie najbliższej niemieckiej komendzie wojskowej lub posterunkowi policji niemieckiej. Burmistrz, wójtowie i sołtysi są zobowiązani dbać o jak najrychlejsze ogłoszenie tego rozporządzenia według miejscowego zwyczaju. Z każdym, kogo po ogłoszeniu tego rozporządzenia napotka się w posiadaniu broni lub amunicji, obejdzie się jako z partyzantem.
5. Ludność cywilna zajętego obszaru musi pozostać w swym mieszkaniu od chwili zapadania zmroku aż do świtania. Kto w tym czasie napotkany zostanie poza swym domem bez pisemnego zezwolenia niemieckiej władzy wojskowej lub cywilnej, narazi się na surową karę.
6. Wszelki wyszynk wódki i likierów zakazuje się natychmiast.
7. Bieżące sprawy karne oraz egzekucje sądowe władz polskich przeciw obywatelom polskim narodowości niemieckiej należy natychmiast wstrzymać.
8. Wszelkie sprzeciwianie się rozporządzeniom Głównego Dowódcy jako sprawującego władzę wykonawczą ukarze się grzywną w nieograniczonej wysokości, więzieniem lub domem poprawy do lat piętnastu, o ile sprzeciwiający się nie zasłużył na karę wyższą.

Obwieszczenie Głównego Dowódcy wkraczającej armii niemieckiej, 1939 r.

Zbiór plakatów i druków ulotnych, zespół nr 127, sygn. 700

Verordnung über Waffenbesitz

Das Gebiet westl. des San, westl. des Mittellaufes der Weichsel und nördl. des Narew ist nicht mehr Kampfgebiet des Heeres. Für dieses Gebiet ordne ich daher mit sofortiger Wirkung an:

1. **Sämtliche Schusswaffen und Munition, Handgranaten, Sprengmittel und sonstiges Kriegsgerät sind abzuliefern.**

Die Ablieferung hat **innen 24 Stunden** bei der nächsten deutschen Militär- oder Polizeidienststelle zu erfolgen. Sofern örtlich nicht Abweichendes bestimmt wird. Die Truppent Führer sind befugt, bei Volksdeutschen Ausnahmen zu bewilligen.

2. Wer entgegen vorliegender Verordnung Schusswaffen, Handgranaten, Munition, Sprengmittel oder sonstiges Kriegsgerät im Besitz hat, **wird mit dem Tode bestraft.**
3. Wer im besetzten poln. Gebiet Gewalttaten irgendwelcher Art gegen die deutsche Wehrmacht oder ihre Angehörigen begeht **wird mit dem Tode bestraft.**
4. **Aburteilung und Vollstreckung des Urteils haben unverzüglich durch Standgericht zu erfolgen.** Das Standgericht setzt sich zusammen aus einem Regimentskommandeur oder einem mit derselben Strafgewalt versehenen Truppenbefehlshaber und zwei weiteren Soldaten.

Hauptquartier, d. 12. 9. 39.

Der Oberbefehlshaber des Heeres
gez. v. Brauchitsch
Generaloberst

ROZPORZĄDZENIE dotyczące posiadania broni

Obszar na zachód od rzeki San, na zachód średniego biegu Wisły oraz na północ od rzeki Narew nie jest więcej obszarem walki wojska. Z natychmiastową działalnością zarządzam dla tego obszaru:

1. **Należy oddać wszelką broń palną i amunicję, granaty ręczne, środki wybuchowe oraz wszelakie przybory wojenne.**

Odstawienie ma nastąpić w **przeciągu 24 godzin** w najbliższym urzędzie wojskowym lub policyjnym, o ile się miejscowo coś innego nie zarządzi. Dowódcy oddziałów wojskowych są upoważnieni zezwolić na wyjątki obywatelom niemieckim.

2. Kto wbrew powyższego rozporządzenia posiada nadal broń palną, granaty ręczne, amunicję, środki wybuchowe lub inne przybory wojenne, **podlega karze śmierci.**
3. **Karze śmierci podlega** także każda osoba, która na obsadzonym obszarze polskim dopuści się gwałtu przeciw niemieckiej sile zbrojnej lub jej części.
4. **Osądzenie i wykonanie wyroków nastąpią niezwłocznie przez sąd doraźny.** Sąd doraźny składa się z komendanta pułku (albo komendanta oddziałów upoważnionego mocą sądową) oraz dwóch dalszych żołnierzy.

Kwatera Główna, dnia 12. 9. 1939 r.

Główny dowódca wojsk niemieckich
v. Brauchitsch
Generaloberst

Rozporządzenie dotyczące posiadania broni, 1939 r.
Zbiór plakatów i druków ulotnych, zespół nr 127, sygn. 699

AUFRUF

Sämtliche polnischen Polizeibeamten einschliesslich aller Polizei-Offiziere, die sich am 1. 9. 1939 im Dienst befanden, haben sich ohne Rücksicht auf ihren früheren Dienstort bis spätestens 10. 11. 1939 bei der nächst erreichbaren deutschen Polizei-Dienststelle oder Landrats-Dienststelle zu melden.

Polizeibeamte, die dieser Aufforderung bis zu dem gesetzten Termin nicht nachkommen, haben strengste Strafe zu gewärtigen.

Der Höhere SS- und Polizeiführer
im Generalgouvernement
für die besetzten polnischen Gebiete

Krüger

SS-Obergruppenführer

Lodsch, den 30. Oktober 1939

ODEZWA

Wszyscy urzędnicy Policji Polskiej a również oficerowie Policji Polskiej, którzy w dniu 1 września 1939 r. pełnili służbę, powinni się zgłosić do dnia 10 listopada 1939 r., bez względu na ich poprzednie miejsce służbowe, w najbliższym urzędzie Policji Niemieckiej lub w Starostwie Niemieckim.

Urzędników nie stosujących się do niniejszego wezwania, spotykają najsurowsze kary.

Wyższy Dowódca SS (Schutzstaffel) i Policji
w Generalnym Gubernatorstwie
dla okupowanych polskich obszarów

Krüger

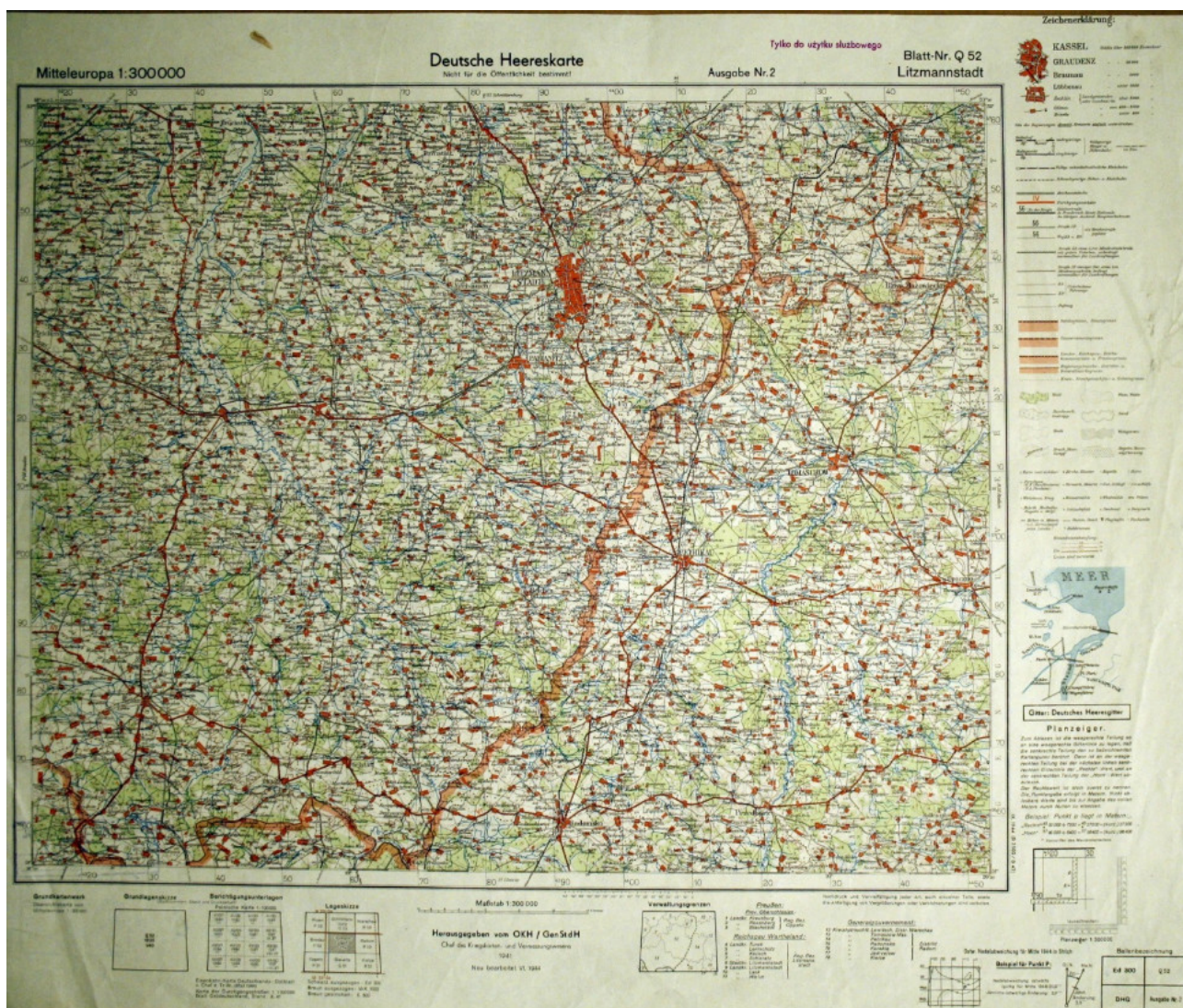
SS-Obergruppenführer

Lodsch (Łódź), dnia 30 października 1939 r.

Odezwa kierowana do funkcjonariuszy Policji Polskiej, 1939 r.
Zbiór plakatów i druków ulotnych, zespół nr 127, sygn. 2662

Abgabe von polnischen Militäruniformen und Ausrüstungsstücken Sämtliche in den Händen der polnischen Bevölkerung befindlichen militärischen Uniformen und Ausrüstungsstücke sind abzuliefern. Hierzu gehören in erster Linie: Mäntel, Jacken und Blusen, Hosen, Mäusen, Lederzeug, Feltbahnen, Tourenister, Decken, Brotbeutel, Schanzzeug und Gerngläser. Nicht abzuliefern sind: Stiefel, Schnürschuhe und Leibwäsche. Ablieferungspflichtig ist jedermann, der obengenannte Kleidungsstücke der früheren polnischen Armee besitzt oder aufbewahrt. Die Gegenstände müssen in gereinigtem Zustand abgegeben werden. Eigenmächtige Zerstörungen werden bestraft. Ablieferungsort ist die Bürgermeisterei jeder Gemeinde. Die Bürgermeister werden persönlich für ordnungsmäßige und vollständige Ablieferung verantwortlich gemacht, gleichgültig, ob es sich um ortsangelegene oder nur vorübergehend Anwesende handelt. Die abgelieferten Kleidungs- und Ausrüstungsstücke sind von den Bürgermeistern zu bewahren und den Kandidaten zahlenmäßig zu melden. Die Landräte veranlassen die Zuführung aus den Gemeinden an bestimmte Sammelbahnhöfe ihrer Kreise. Ablieferungsfrist: Die Ablieferung muß in den Gemeinden bis zum 10. November 1939 durchgeführt sein. Wer nach dem 10. November 1939, ohne Kriegsgefangener zu sein, noch in polnischer Militärkleidung angetroffen wird, wird als Kriegsgefangener selbstgefaßt und gemäß der Bekanntmachung des Oberbefehlshabers der einrückenden Deutschen Armee wegen passiven Widerstandes und Sabotage sowie wegen Zuwiderhandlung gegen die Anordnungen des Oberbefehlshabers mit schwerster Strafe belegt. Die Bürgermeister sind für die sofortige ortsübliche Bekanntgabe dieser Anordnung verantwortlich. Łódź, den 23. 10. 1939 Der Oberbefehlshaber des Militärbezirks Łódź	Oddanie polskich mundurów wojskowych i przedmiotów wyposażenia Wszelkie znajdujące się w rękach polskiej ludności mundury wojskowe oraz przedmioty wyposażenia należy oddać. Do tego należą w pierwszym rzędzie: plaszczce, kurtki i bluzy, spodnie, czapki, pasy i rzemienie, płachty namiotowe, tornistry, kocz, chlebaki, sprzęt saperki i lunetki. Nie należy oddać: butów, trzewików i bielizny. Do oddania obowiązany jest każdy, kto wyżej wymienione przedmioty byłej polskiej armii posiada lub przechowuje. Przedmioty winny być oddane w stanie czystym. Samowolne zniszczenia będą karane. Miejszem oddania jest burmistrzostwo każdej gminy. Burmistrzowie odpowiedzialni są za porządek i całkowite oddanie, bez różnicy, czy chodzi o zamieszkałych stale, czy tylko o tymczasowo obecnych. Oddane przedmioty odzieży i wyposażenia winny być pilnowane przez burmistrzów i zgłoszone liczbowo starostom. Starostowie powodują przewóz z gmin do oznaczonych dworców zbiorowych ich powiatów. Termin oddania: Oddanie w gminach musi być przeprowadzone do dnia 10 listopada 1939 r. Kto po dniu 10 listopada 1939 r., nie będąc jeńcem wojennym, napotkany zostanie jeszcze w ubraniu wojskowym, zostanie aresztowany jako jeńiec wojenny oraz surowo ukarany według obwieszczenia głównego dowódcy wkraczającej armii niemieckiej z powodu stawienia biernego oporu oraz sabotaży jako też z powodu wykroczenia przeciw zarządzeniom głównego dowódcy. Burmistrzowie odpowiedzialni są za natychmiastowe ogłoszenie niniejszego zarządzenia wedle zwyczaju miejscowego. Łódź, d. 23. 10 1939 Der Oberbefehlshaber des Militärbezirks Łódź
--	--

Obwieszczenie o zdawaniu polskich mundurów i wyposażenia, 1939 r.
Zbiór plakatów i druków ulotnych, zespół nr 127, sygn. 696

**Niemiecka mapa wojskowa, 1944 r. - pogranicze GG i Kraju Warty.
Zbiór kartograficzny, zespół nr 246, sygn. 301**

Na początku listopada 1939 r. utworzono powiat tomaszowski, który położony był na terenie Dystryktu Radomskiego Generalnego Gubernatorstwa. W jego skład weszło 5 miast, 47 gmin i 780 wsi. Pierwszym starostą został dr Fritz von Balluseck. Do 15 lutego 1940 roku urzędował on w Rawie Mazowieckiej, a następnie w Tomaszowie Mazowieckim w budynku przy ul. Św. Antoniego 52. W lipcu 1941 roku siedzibę starostwa przeniesiono do budynku ratusza, a Zarząd Miejski do budynku przy ul. Św. Tekli 4. W listopadzie 1940 roku nowym starostą tomaszowskim został dr Karol Glehn, który pełnił ten urząd do końca okupacji w styczniu 1945 roku.

Verteilungsplan

der Fahrradkennzeichen im Kreise Tomaszow - Mazow.

Stadt- Landgemeinde	Zugeteilt Fahrradkennzeichen	
	Serie	Nummer
Tomaszow - Maz. Stadt	L	1 - 999
	M	1 - 999
	C	1 - 402
Opoczno - Stadt	C	403 - 662
Rawa - Maz. - Stadt	C	663 - 882
Biała- Rawska - Stadt	C	883 - 982
Nowe- Miasto - Stadt	C	983 - 999
	D	1 - 83
Bendkow - Gemeinde	D	84 - 363
Białaczów - Gemeinde	D	364 - 583
Boguszyce - Gemeinde	D	584 - 783
Ludziszewice - Gemeinde	E	1 - 64
	D	784 - 999
Ciosny - Gemeinde	E	65 - 364
Czerniewice - Gemeinde	E	365 - 614
Długie - Gemeinde	E	615 - 999
	F	1 - 175
Drzewica - Gemeinde	F	176 - 375
Góra - Gemeinde	F	376 - 535
Gortatowice - Gemeinde	F	536 - 775
Gołdzików - Gemeinde	F	776 - 925
Inowlodz - Gemeinde	F	926 - 999
	G	1 - 116
Janków - Gemeinde	G	117 - 286
Klów - Gemeinde	G	287 - 406
Kszczonów - Gemeinde	G	407 - 546
Kuniczki - Gemeinde	G	547 - 706
Zazisk - Gemeinde	G	707 - 999
	H	1 - 77
Zazów - Gemeinde	H	78 - 257
Lubania - Gemeinde	H	258 - 597
Lubochnia - Gemeinde	H	598 - 837
Machory - Gemeinde	H	838 - 999
	J	1 - 99
Marianów - Gemeinde	J	99 - 398
Mikszajów - Gemeinde	J	399 - 608
Niewierszyn - Gemeinde	J	609 - 853

Stadt - Landgemeinde		Zugeteilt Fahrradkennzeichen	
		Serie	Nummer
Opoczno - Land - Gemeinde		J	859 - 999
		K	1 - 59
Ossa	- Gemeinde	K	60 - 209
Owczary	- Gemeinde	K	209 - 319
Przysucha	- Gemeinde	K	320 - 399
Radonia	- Gemeinde	K	400 - 629
Regnów	- Gemeinde	K	630 - 949
Rusinów	- Gemeinde	K	950 - 999
		A	1 - 8
Rzeczyca	- Gemeinde	A	9 - 188
Skrzyńsko	- Gemeinde	A	189 - 338
Stara-Wieś	- Gemeinde	A	339 - 468
Studzianna	- Gemeinde	A	469 - 568
Stużno	- Gemeinde	A	569 - 718
Topolice	- Gemeinde	A	719 - 888
Uniewel	- Gemeinde	A	889 - 999
		B	1 - 139
Walowice	- Gemeinde	B	140 - 409
Wielka- Wola	- Gemeinde	B	410 - 579
Zajęczków	- Gemeinde	B	580 - 709
Żelechlin	- Gemeinde	B	710 - 999

Plan dystrybucji rowerowych tablic rejestracyjnych, 1940-1941
- wymienione miasta i gminy powiatu
Starostwo Powiatowe w Tomaszowie Mazowieckim, zespół nr 284, sygn. 1

Warunki materialne polskiej ludności w mieście kształtowała polityka okupanta niemieckiego zmierzająca do tego, aby ostatecznie i całkowicie wytępić naród polski. Nadgorliwy zespół ze starostą na czele z całą bezwzględnością realizował sadystyczne zalecenia wodzów Rzeszy. Okupant prowadził rabunkową gospodarkę, mającą na celu grabież wszelkich surowców i dóbr mogących posłużyć swoim celom wojennym. Wprowadzano wygórowane kontyngenty (daniny przymusowe), zmuszano do niewolniczych robót, głodzono ludność terenów okupowanych. Administracja okupacyjna pilnie czuwała nad wypełnianiem dyrektyw gubernatora Hansa Franka, aby stopa życiowa Polaków „starczała za ledwie na utrzymanie życia”, a Żydzi w gettach jak najszybciej umierali z głodu. Dużą rolę odegrała tu polityka aprowizacyjna okupanta - zaczęto wydawać kartki żywnościowe, a przydziały żywności były z roku na rok coraz mniejsze.

Pr o t o k u ł

zebrania Gminnej Komisji Apropowizacyjno-żywnościowej
gminy Będków z dnia 26 lipca 1942r.

Obecni: Przewodniczący-Pusch Adolf- Burmistrz.

Agronom Rejonowy-Sajduda Jan.

Członkowie Komisji.1.Walasik Jan,

2.Wachnik Franciszek.

3.Mikołaj Jan

4. Stępień Michał.

5.Gernand Emil.

Sekretarz Komisji:Balcerek Józef oraz wszyscy
sołtysi z gminy Będków.

Na porządku dziennym:

1.uzgodnienie rozkładu kontyngentu zboża chlebowego
na gromady.

2. rozłożenie następującego kontyngentu na gromady,
a mianowicie:

- 1.nasion oleistych -----60 metr.
- 2. „ strączkowych ----- 4 metr.
- 3. tataraki ----- 3 metr.
- 4. prosa ----- 11 metr.
- 5. siana -----350 metr.
- 6. słomy -----435 metr.

Treść uchwał:

=====

Gminna Komisja po przejrzeniu poszczególnych rozkła-
dów kontyngentu zboża chlebowego i zorientowaniu się,
że niektóre gromady zostały pokrzywdzone wskutek nad-
miernego obciążenia postanowiła: poczynić następujące
poprawki, a mianowicie:

gromada -	pierwotny		zmiejszo-		zwiększo-		ostateczny	
	wymiar	no	wymiar	no	wymiar	no	wymiar	no
	metr.	metr.	metr.	metr.	metr.	metr.	metr.	metr.
1. Będków -	469.	30.	-	-	-	-	439.	-
2. Brzustów-	462..	-	-	10	-	10	472.	-
3. Ceniawy -	199	-	-	15	-	15	214.	-
4. Drzazgowa W.	100	10	-	-	-	-	90.	-
5. Ewcin	269	-	-	-	-	-	269.	-
6. Gutków	190	-	-	5	-	5	195.	-
7. Kał	182	-	-	15	-	15	197.	-
8. Łaknarz	115	-	-	-	-	-	115.	-
9. Prażki	430	-	-	60	-	60	490.	-
10. Sługocice	291	-	-	15	-	15	306.	-
11. Teodorów	403	40	-	-	-	-	363.	-
12. Wykno	928	-	-	10	-	10	938.	-
13. Zacharz	860	60	-	-	-	-	800.	-
14. Zamość	412	-	-	10	-	10	422.	-
=====								
	5310	-	140	-	140	-	5310	.

verte.

p.2.

Komisja Gminna po zapoznaniu się z pismem p. Kreishaup-
tmana z dnia 23.VII.42r. w sprawie rozłożenia dalszych
kontyngentów-postanowiła: rozłożyć na gromady w stosunku
do podanej uprawy ziemi w gromadach, a mianowicie:
Gromada-oleiste-stączkowe-tatarki- prosa - siana- słomy.

	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.
. Będków-	285	-	10	60	5400	3100
. Brzustów-	470	100	30	100	1000	3100
. Ceniawy -	190	30	-	40	1900	1630
. Drzazgowaw	55	-	20	50	500	2800
. Ewcin	700	20	70	85	100	3000
. Gutków	340	10	-	60	800	1750
. Kał	665	-	10	75	2700	2150
. Łaknarz	540	-	-	100	600	1750
. Prażki	700	10	30	135	7500	3500
. Sługocice	260	50	40	65	500	3100
. Teodorów	40	-	-	-	1100	2200
. Wykno	725	120	60	140	3000	7000
. Zacharz	330	-	-	60	5300	4200
. Zamość	700	60	30	130	3600	4200
Razem	6000	400	300	1100	35000-	43500

Przy wymiarze wyżej wymienionych kontyngentów, wzięto
od uwagę obszar obsiany według statystyki, co mniej więcej
odpowiada warunkom miejscowym.

Jakkolwiek Gminna Komisja dokonała podziału wyznaczonego
przez Władze kontyngentu, to jednak uważają, że kontyngentu
nasion oleistych nie będzie gmina mogła odstawić w 100%,
to z powodu, że rzepaki nawiedzone zostały przez robactwo
w niektórych jak w Zamościu i Prażkach w 90% rzepak zni-
szczyły, ~~ponieważ~~ mimo zapobieganiu przez opryskiwanie
zielenią paryską.

Przeto Komisja postanowiła zwrócić się do Pana Kreislau-
wirta z prośbą o zmniejszenie tutejszej gminie kontyngentu
nasion oleistych o 40%.

Natym protokół zakończono:

Przewodniczący.

Agronom Rejonowy.

Członkowie:

Sekretarz.

Sprawy kontyngentów
Akta gm. Będków, zespół nr 13, sygn. 419

LANDWIRTSCHAFTLICHE KREISHANDELSGENOSSENSCHAFT
GENOSSENSCHAFT MIT ANTEILHAFTUNG
POWIATOWA SPÓŁDZIELNIA ROLNICZO-HANDLOWA
Z ODP. UDZ.
W TOMASZOWIE MAZ.

20

Zarząd Gminy

Tomaszów-Maz. 20. 1. 1942.

POSTSCHLIESSFACH
 SKRYTKA POCZT. **Nr. 90.**
 FERNRUF
 TELEFON **Nr. 278, 279.**

U j a z d

poczta Ujazd

Dziak nasienny Mar/C.

Powtórnie przypominamy, że Gmina tamtejsza winna dostarczyć do naszej Spółdzielni 457,5 kg. siemienia lnianego. Tymczasem według obliczenia z dnia 15.1.br. dostarczyła Gmina tylko 99 kg. siemienia lnianego według niżej podanego zestawienia:

<u>W i e ś</u>	<u>Winna dostarczyć</u>	<u>Dostarczyła</u>
Bielnia	34 kg.	-
Łezisko	13 "	-
Olszowa	30 "	3 kg.
Komorów	16 "	-
Godaszewice	31 "	24 "
Stasiolas	120 "	10 "
Dąbrowa	73½ "	1 "
Ojrzanów	26 "	-
Zaborów II.	3 "	-
Świńsko	31 "	2 "
Zawada	28 "	-
Chorzęcin	35 "	-
Dębniak	17 "	-
Koh. Ujazd gr. Stasiolas.	-	60 "

Nie chcąc narazić W.Panów na niemiłe konsekwencje, jeszcze raz prosimy spowodować rolników do odstawienia wyznaczonej ilości wymienionego nasienia do dnia 15.2.1942.

Pow. Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa
 Tomaszów-Maz.

Janusz Prępink

S.
 23 STC 1942
 P.C.

Sprawy kontyngentów
Akta gm. Łazisko, zespół nr 21, sygn. 214

Jedną z form represji, jakie stosowały władze okupacyjne wobec mieszkańców powiatu, było wywożenie na roboty przymusowe do Rzeszy. Zatrudnienie maksymalnej liczby Polaków było naczelną dewizą postępowania władz niemieckich. W tym celu powołano okupacyjne urzędy pracy - filię w Tomaszowie założono już 26 września 1939 roku. Z dniem 1 sierpnia 1941 roku utworzono w mieście samodzielny Urząd Pracy, któremu podlegały filie w: Opocznie, Rawie Mazowieckiej, Końskich oraz punkt werbunkowy w Kuluszkach.

Polaków wyzyskiwano również przez organizowanie robót przymusowych na terenie powiatu tomaszowskiego. Od 1 grudnia 1940 roku władze okupacyjne wprowadziły przymusowy zaciąg do Służby Budowlanej, któremu podlegał każdy Polak od 17-19 roku życia. W regionie obozy tzw. Baudienstu znajdowały się w: Kaletniku, Mikołajewie, Ciebertowicach Dużych i w Tomaszowie Mazowieckim. Ich powstanie było związane z budowlami prowadzonymi na potrzeby niemieckiej maszyny wojennej - m.in. budową schronów kolejowych w Konewce i Jeleniu, a później umocnień linii Pilicy. Inną formą pracy przymusowej w regionie było kierowanie do obowiązkowych szarwarków, np. zimą do odśnieżania dróg.

GENERALGOUVERNEMENT
Distrikt Radom

Larisch
Der Kreis- Hauptmann
Stadt-
Tomaszow-Maz.

Tomaszow-Maz., den 9. April 1942

An die
Bürgermeister und Vögte

Betrifft: Erfassung des Geburtsjahrganges 1922 der männlichen polnischen, ukrainischen und goralischen Bevölkerung.

Auf Grund der Verordnung über den Baudienst im Generalgouvernement vom 1.12.1940 wird die Erfassung des Jahrganges 1922 des männlichen Teils der polnischen, ukrainischen und goralischen Bevölkerung für den Distrikt Radom hiermit angeordnet.

In der Anlage gehen die erforderlichen Listen zu mit der Weisung, diese innerhalb 10 Tagen vom Tage der Zustellung an aufzustellen und sie meiner Dienststelle (Der Baudienstführer) termingerecht in Wiedervorlage zu bringen.

Es sind in der Liste alphabetisch geordnet alle im dortigen Bereich geborenen bzw. zugezogenen und jetzt dort wohnhaften männlichen Angehörigen des Geburtsjahrganges 1922 aufzuführen, soweit sie Polen, Ukrainer oder Goralen sind. Juden sind nicht zu erfassen.

Zur Aufstellung der Listen wird bemerkt: Es ist anzugeben:

- in Spalte 1 die laufende Nummer,
- in Spalte 2 der Familienname,
- in Spalte 3 der Vorname,
- in Spalten 4—7 der Geburts-, Tag, Monat, Jahr und Ort,
- in Spalte 8 der jetzige Wohnort,
- in Spalte 9 der erlernte Beruf
- in Spalten 10—11 der Familienstand (ledig, verh. Anzahl der Kinder)
- in Spalten 12 in welchem Betrieb beschäftigt,
- in Spalte 13 Beruf des Vaters bzw. wenn Bauer, die Größe des Betriebes in ha,
- in Spalte 14—15 die Anzahl der im elterlichen Haus bzw. Betrieb befindlichen Geschwister über 10 Jahre,
- in Spalte 16 die Volkszugehörigkeit (Pole, Ukrainer oder Goralen)
- Spalte 17 ist nicht auszufüllen.

Die Ausfüllung der Listen hat entweder nach den Unterlagen der Geburtsregister — ev. sind die Matrikeln der Pfarreien herbeizuziehen, in die der zuständige Pfarrer Einsicht zu gewähren bzw. wobei er

14. IV. 1942

GENERALNE GUBERNATORSTWO
Dysirikt Radom

26
Kreishauptmann
Stadthauptmann
Tomaszow-Maz.

Tomaszow-Maz., dnia 9. April 1942

Do
Burmistrzów i Wójtów

Dotyczy: Spisu mężczyzn ludności polskiej, ukraińskiej i góralskiej urodzonych w 1922 roku.

Na mocy rozporządzenia Służby Budowlanej w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 1. 12. 1940, zarządza się niniejszym spis całej męskiej części ludności polskiej, ukraińskiej i góralskiej urodzonej w roku 1922 a zamieszkalej w Dystrykcie Radomskim.

W załączeniu przesyła się odpowiednie listy z tym, że należy je w przeciągu 10 dni od daty otrzymania wypełnić i w nieprzekraczalnym terminie zwrócić w moim Urzędzie (Komendant Służby Budowlanej).

W spisie należy w alfabetycznym porządku wciągnąć wszystkich na danym terenie urodzonych lub przyciągniętych, teraz tam mieszkających mężczyzn rocznika 1922, którzy są Polakami, Ukraińcami lub Góralami. Żydów nie należy wpisywać.

Przy układaniu spisów należy umieszczać:

- w rubryce 1 numer porządkowy,
- w rubryce 2 nazwisko
- w rubryce 3 imiona,
- w rubrykach 4—7 dzień, miesiąc, rok i miejsce urodzenia,
- w rubryce 8 obecne miejsce zamieszkania,
- w rubryce 9 wyuczony zawód,
- w rubrykach 10—11 stan rodziny (nieżonaty, żonaty i ilość dzieci),
- w rubryce 12 w jakiej firmie zatrudniony,
- w rubryce 13 zawód ojca, gdy jest rolnikiem, podać wielkość gospodarstwa w ha,
- w rubrykach 14—15 ilość rodzeństwa znajdujące się w domu rodzicielskim, względnie przedsiębiorstwie rodzicielskim krewnych w wieku ponad 10 lat,
- w rubryce 16 przynależność narodowa (Polak, Ukraińiec czy Góral),
- w rubryce 17 nie należy umieszczać żadnych notatek.

Wypełnienie list spisowych należy uskutecznić albo na podstawie ksiąg urodzenia, względnie należy z odpowiednich parafii wydostać metryki urodzenia. Proboszczowie mają nie tylko pozwolić na wgląd do

24

Mitarbeit zu leisten hat, — zu erfolgen, oder nach dem Einwohnerverzeichnis. Soweit Unterlagen nicht zur Verfügung stehen, sind die in Frage kommenden männlichen Angehörigen des Geburtsjahrganges 1922 zur Meldung aufzurufen. Die Bürgermeister bzw. die Vögte sind für **lückenlose Erfassung** der männlichen Angehörigen des Geburtsjahrganges 1922 ihrer Gemeinden verantwortlich.

Die Listen sind leserlich zu erstellen. Geeignete Schreibkräfte sind zur Ausfüllung der Listen beizuziehen.

Für die genaue Einhaltung des Termins und die lückenlose Erfassung wird der einzelne Bürgermeister bzw. Vogt persönlich verantwortlich gemacht.

Der Kreis- Stadt- Hauptmann

H. Glebe

Kreishauptman Stadthauptman

H. Glebe

aktów, ale w razie potrzeby mają służyć współpracy. W braku ksiąg urodzenia posługiwać się należy księgami ewidencji ludności. W razie nie posiadania żądanych aktów, należy tych mężczyzn urodzonych w roku 1922 wezwać do osobistego stawienia się. Burmistrzowie względnie wójtowie są odpowiedzialni za stawienie się **wszystkich** mężczyzn urodzonych w roku 1922 a zamieszkałych na danym terenie.

Listy należy wypełniać czytelnie. Do wypełniania list należy zaangażować na pomoc odpowiednie pisarskie.

Za dokładne zachowanie terminu oraz zrobienie całkowitego spisu odpowiedzialni będą osobiście poszczególni burmistrzowie względnie wójtowie.

Sprawy służby budowlanej
Akta gm. Łazisko, zespół nr 21, sygn. 255

GENERAL-
Zaząd Gminy
Janków in Sławno
Kreis Tomaszów-Maz.

Nr. 29/6.
=====

Do akt

Sławno, dnia 28.IV.1943 r.

An

die Baudinst-Hauptstelle 202 /Starachowice/

Einsatzort in T o m a s z ó w - M a z .

Hindenburg Allee 35.

Stosownie do pisma tamt. z dnia 21.IV.1943. Nr. Gesch. Z.J.
Baud.205, Zarząd Gminny przesyła pokwitowanie zbiorowe na dore-
czone karty powołania do służby budowlanej dla rocznika 1923.-
(niedoreczone)
Jednocześnie zwraca się z kartą powołania dla Marszałka
Bolesława Dębowskiego Henryka zamieszkałego w Grązowicach, którzy wyje-
chali na roboty rolne do Niemiec.-

Zak. 3.
=====

Wójt:

/P. Kurtz/

DIE GEMEINDE-VERWALTUNG
J A N K Ó W in S L A W N O
Kreis Tomaszów-Maz.

Nr. 29/6.
=====

Do akt

Sławno, den 30.IV.1943.

An

die Baudinst-Hauptstelle 202 /Starachowice/

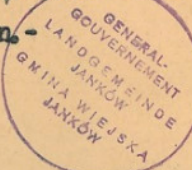
Einsatzort in T o m a s z ó w - M a z .

Hindenburg Allee Nr.35.

Gemäss des dortigen Schreibens vom 21.IV.1943 Nr. Gesch. Z.J.
Baud.205, übersendet das Amt der Gemeinde Janków die gemeinsame
Empfangsbestätigung der zugestellten Einberufungskarten, zu den
Baudienste, des Jahrgangs 1923.

Gleichzeitig werden zwei Einberufungskarten und zwar des
1./Marszałek Bolesław und des 2./Dębowski Henryk, beide wohnha-
ft in Grązowice, ^{zurückgesandt} da die beiden auf den Landarbeiten in Deutschland
sich befinden.-

Beilage 3.
=====

Bürgermeister:

/P. Kurtz/

Sprawy służby budowlanej i robót przymusowych
Akta gm. Janków, zespół nr 364, sygn. 228

Ważną rolę w polityce eksterminacyjnej okupanta odgrywał tomaszowski arest śledczy. Mieścił się on początkowo w podwórzu domu przy ul. Św. Antoniego 10. Gdy okazał się za mały, wykorzystano pomieszczenia nieczynnej fabryki przy ul. Mościckiego 12. Od września 1942 roku przeniesiono go do budynku przy ul. św. Antoniego 20. Szacuje się, iż przez arest ten w okresie II wojny światowej przeszło nawet 15 000 osób. Bardzo złą sławą w Tomaszowie cieszyła się tajna policja (Gestapo) mająca swą siedzibę przy ul. Zapiecek. Zasłynęła ona ciężkimi przesłuchiwaniem, które dla więźniów kończyły się często śmiercią lub kalectwem. Innym przejawem eksterminacyjnej polityki okupanta niemieckiego były masowe rozstrzelania, o których informowano na obwieszczeniach rozwieszanych na słupach ogłoszeniowych.

Egzekucja pod dawnym browarem w Tomaszowie Mazowieckim
Okręgowa Komisja Badania Zbrodni Hitlerowskich Delegatura Miejska w Tomaszowie Mazowieckim,
zespół nr 363, sygn. 2

PREZES KOLA Z.I.W

LISTA ROZTRZELANYCH POLAKOW PUBLICZNIE W TOMASZOWIE MAZ. 1943-1944r
Kpt. Zdzisław Kielbasa/okolicy Tomaszowa/na podstawie plakatów i zeznań oraz BGKBZHWP.
tom X.

Z wyroku Sądu Specjalnego/Der Komandeur der Sicherheitspolizei u. des
SD-Aussendienststelle Tomaszow Maz/ roztrzelani zostali publicznie:

1940r./Borucki i Piekut/to należy ustalić.

25.11.1943r. pod Browarem w Tomaszowie- az. ogłoszenie plakat/ w/g 20 osób

Kaczmarkiewicz	Stanisław	z Rokitnicy
Pracki	Franciszek	Nowe Miasto
Pracki	Wacław	Nowe Miasto
Walasik	Konstanty	Błogie
Józefowski	Zdzisław	Tomaszów- az
Kotarski	Marian	Tomaszów-Maz
Pêrz	Edward	Opoczno/z Jarocina
Pozdniakow	Nikita /konfident z	Ujazdu
Pruszyński	Andrzej	Tomaszów- az
Przybylski	January	Tomaszów - Maz

18.12.1943r. Pod Browarem-Tomaszów-Maz bez ogłoszenia.

Błażejowski	Tadeusz /foks/	Tomaszów - Maz
Błażejowski	?	Tomaszów- az
Wachała	Adam oddz Mściciel	Tomaszów - Maz
Pająk	Marian - " -	Tomaszów - Maz
Tyrka	Kazimierz - " -	Tomaszów - Maz
Sobczyk	?	Tomaszów - Maz

13.01.1944r. Pod Browarem Tomaszów-Maz bez ogłoszenia za żekome posiadanie broni ~~skoch~~ z okolicznych wsi.
5-ciu mężczyzn.

18.01.1944r. Pod Browarem Tomaszów-Maz w/g plakatu /20 osób"

Bąkowski	Edward	Sabinów
Błażejowski	Bolesław /foks/	Tomaszów- az
Blewowski	Wacław	Tomaszów-Maz
Gabrych	Bonifacy	Szyńcyce
Głowacki	Bolesław	Tomaszów - Maz
Kobalczyk	Bolesław	Brzustów
Kozak	Józef	Bieliny
Kwiatkowski	Stefan	kol. Grudzeń
Kwiatkowski	Jan	Unewel
Małowski	Leopold	Ciebkowice
Miazek Adam	Wacław	Szyńcyce
Miazek	Michał	Szyńcyce
Smółka	Mieczysław	Wólka Krzykowska
Wąs	Stanisław	Swinsko
Wachała	Zygmunt	Ujazd
Pająk	Ignacy /oddz Mściciel	Tomaszów- Maz
Szymański	an	Brzustów
Milczake	Jan	Helenów
Siemieniuk	Bolesław	Ujazd
Strzelecki	Józef	Koluszki

. / .

- 5 -

Grabowski	Tadeusz
Woldanowski	Piotr
Batorski	Tadeusz
B a l	Marian Mieczysław
Chlewinski	Jan
Cyprynski	Leon
Drabczak	Franciszek
Wśniewski	Ryszard Józef
Bujko	Zygmunt
Ciała	Józef
Kozera	Kazimierz
S ę k	Stanisław
Duda	Bronisław
Kosicki	Stanisław
Warsicki	Józef nauczyciel
Bernacki	Bronisław
Krupop	Walenty

Tomaszów - Maz
"
Nowy Ludwików
Paprotnia
Góry
Grabiny
Nowe Miasto
Warszawa
Góry
Warszawa
Obarzanki
Petrykozy
Rzeczyca
Liciężna
Częstochowa
Warszawa

Tomaszów - Maz 1968 r.

PREZES KOLA ZILW

[Signature]
Kpt. Zdzisław Kielbasinski

Lista rozstrzelanych publicznie Polaków w Tomaszowie Mazowieckim w latach 1943-1944
Okręgowa Komisja Badania Zbrodni Hitlerowskich Delegatura Miejska w Tomaszowie Mazowieckim,
zespół nr 363, sygn. 2

Materiały prezentowane na wystawie pochodzą z zespołów akt administracji państwowej i samorządowej, stowarzyszeń a także innych zbiorów zgromadzonych w zasobie Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim Oddział w Tomaszowie Mazowieckim. Część z nich wytworzona została w przededniu Kampanii Polskiej 1939 roku, jak też po 1945 roku. Wraz ze źródłami pochodzącymi bezpośrednio z okresu II wojny światowej, wnoszą one wiele do naszej wiedzy na temat historii lat 1939-1945.